

Нагорняк К.М.

аспірант кафедри соціології,
Національний університет “Києво-Могилянська академія”,
вул. Сковороди, 2, Київ, 04070, Україна,
E-mail: krasnkatja@gmail.com

ЦІННОСТІ САМОВИРАЖЕННЯ У ЗВ’ЯЗКУ З ПОВЕДІНКОЮ ЛЮДИНИ: РЕЗУЛЬТАТИ ПОШУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Рубрика: МОЛОДИЙ НАУКОВЕЦЬ

Мова статті: українська

Анотація: Представлено результати пошуку поведінкових індикаторів цінності самовираження, отриманих у ході двох пілотних опитувань, проведених серед “експертів”, які були ключовими інформантами, та студентів 1-го року навчання спеціальності “Соціологія” трьох університетів (Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національного університету “Києво-Могилянська академія”, Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”). Для вимірювання цінностей самовираження обрано шість цінностей, які на мотиваційному колі об’єднуються в групу *відкритість до змін: самостійність – думки, самостійність – дії, стимуляція* та групу *самоствердження: досягнення, влада – ресурси, влада – домінування*. Цінності *відкритості до змін і самоствердження* є важливими для розуміння настроїв молоді, готовності до дій, прагнення до змін, успіху, прийняття рішень, самостійності думки, волевиявлення. Відкритість до змін та самоствердження, непасивність молоді та відсутність байдужості в перспективі має вплив на загальний розвиток країни. У межах двох пошукових досліджень для перевірки зв’язку цінності самовираження та поведінкових аспектів подано можливі варіанти вчинків, які є найяскравішим вираженням характеристики людини, яка має одну з шести цінностей. Під час першого пілотного дослідження зібрано близько 30 прикладів поведінкових індикаторів, які слугували емпіричним матеріалом для розробки запитань. Розроблені запитання протестовано в межах другого пошукового дослідження та встановлено значущий зв’язок між частотою виконуваної дії та цінностями: прояв поведінки виражений через цінність *самостійність – дії* (приймати рішення, які б суперечили інтересам інших, заборонялись або від яких її відмовляли оточуючі) та *влада – домінування* (змушувати когось прийняти свою позицію (думку), навіть якщо інші її не поділяють). Інші чотири індикатори не мають значущого зв’язку з частотою відтворюваної поведінки, проте також дозволили зібрати ряд відповідей, які є прикладами поведінкових проявів людини: висловлювати власну думку (позицію), яка кардинально відрізнялася б від думки інших (запропонований прояв поведінки, виражений через цінність *самостійність – думки*), проводити своє дозвілля (відпочинок) (стимуляція), для того, щоб бути успішним(ою) в професійному житті, слід розвивати власні професійні навички (досягнення), пропонувати себе як керівника/організатора будь-якої активності/ініціативи, що пов’язана зі збором коштів, прибутком тощо (влада – ресурси).

Ключові слова: базові індивідуальні цінності, шкала цінностей, мотиваційний континуум цінностей, поведінкові індикатори, цінності самовираження, PVQ-57.